

Shema za ocjenjivanje testa na maturalnom ispitu iz Crnogorskog – srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti, jun 2016.

1. Zaokružen broj 2: *od drveta ne vidjeti šumu – 1 bod*
2. Učenik/učenica* dobija **1 bod** ako napiše: Ključne riječi sažimaju mnoštvo informacija i značenja i omogućavaju da se smjeste u mali prostor/One minimiziraju količinu riječi, a maksimiziraju količinu informacija/ ključne riječi su istovremeno i efikasni okidači za prisjećanje/da se prepozna ono što je bitno (*i drugi tačni odgovori*)
3. Učenik dobija **1 bod** ako napiše da za razliku od prvog i drugog dijela teksta treći dio sadrži pravila za pravljenje mape uma/način pravljenja mape/nabranjanje pravila/deskripcija mape uma (*i drugi tačni odgovori*)
4. Učenik dobija **1 bod** za dva ili tri tačna odgovora:

TEMA	U TEKSTU?	
	<i>Kad se ključna riječ mora vaditi iz sadržaja predavanja</i>	Tačno
<i>Kad treba vjerno zapisivati sve riječi svog nastavnika</i>	Tačno	Netačno
<i>Kako napraviti dobru mapu uma</i>	Tačno	Netačno

5. Učenik dobija **1 bod** ako prepíše ili parafrazira tekst: „Mapa uma upošljava sve vaše mentalne vještine: asocijativne i imaginativne vještine vaše memorije; riječi, brojeve, spiskove, nizove, logiku i analizu vaše lijeve moždane hemisfere; boje, maštu, trodimenzionalnost, ritam, sanjarenje, cjelovitu sliku i prostorne sposobnosti desne hemisfere...“
6. Zaokružen broj 2 - *O zapostavljenom privatnom životu članova američke vlade – 1 bod*
7. Zaokružen broj 1 – *Da bi ih opustio i naveo na spontanost – 1 bod*
8. Zaokružen broj 2 – *pokazivanje fotografija*

Fotografije su pokrenule osjećanje ljubavi i nježnosti prema najmilijima i podstakle sjećanja/Počeli su da razmjenjuju fotografije i pričaju o svojoj djeci, unucima, tj. o svom privatnom životu (i drugi tačni odgovori) – 1 bod za tačno zaokružen i obrazložen odgovor. (Napomena: Ukoliko je tačno zaokružen, ali nije tačno obrazložen odgovor ili uopšte nije napisano obrazloženje – 0 bodova.)

9. Učenik dobija **1 bod** ako prepíše ili parafrazira tekst: „... služi za odlaganje života“/ za spremanje i odlaganje sopstvenog života/Njihovi novčanici su u stvari svaštare u kojima se nalaze važne stvari iz njihovog privatnog života (*i drugi tačni odgovori*)

*U daljem tekstu učenik

10. Zaokružen broj 2 – kraju

Rečenice su u inverziji/Zavisna rečenica je na prvom, a glavna na drugom mjestu (i drugi tačni odgovori) – 1 bod

(Napomena: Ukoliko je tačno zaokružen, ali nije tačno obrazložen odgovor ili uopšte nije napisano obrazloženje – 0 bodova.)

11. A) Karađoz/Latifaga/Pravo ime mu je Latifaga, ali kasnije dobija nadimak Karađoz. (i drugi tačni odgovori)

1 bod

B) Došao je u sukob sa zakonom i očevi mu prijatelji pomažu da se zaposli u policiji. Počinje da progona pijanice, skitnice, lopove, kriminalce i zbog uspjeha u poslu postaje upravnik Proklete avlije/bio je u sukobu sa zakonom/ponašao se suprotno zakonu pa postao upravnik. (i drugi tačni odgovori)

1 bod

12. Bjelina snijega pretvorila se u svoju suprotnost, u mrak, mrtvilo, jednoličnost. Ipak, naziru se znakovi života kroz zvuk časovnika i prepirku fratara/Bijela boja ovdje je simbol pustoši života, dok tihi šum časovnika koji rade i glasovi fratara simbol su trajanja života/snijeg simboliše prolaznost života, a razgovor fratara i otkucaji sata kazuju da život i dalje teče i drugi tačni odgovori – 2 boda

Učenik dobija **1 bod** ukoliko objasni samo simboliku bjeline snijega ili samo simboliku zvukova ili ako pomene svjetlost i tamu bez obrazloženja, a takođe i ako je objašnjenje tačno ali stilski nesređeno i/ili s gramatičkim, odnosno pravopisnim greškama.

13. A) Govori Ćamil/Ćamil koji se poistovjećuje sa Džem-sultanom (Napomena: Priznaje se i ako učenik napiše da to govori fra-Petar uz objašnjenje da mu se Ćamil priviđa.)

1 bod

B) Fra-Petar/Petar

1 bod

14. Snijegom zameteno sve do kućnih vrata/Od snijega zameteno sve do kućnih vrata – 1 bod

(Napomena: Priznaje se i ako učenik napiše samo glagolski oblik u pasivu.)

15. Zaokružen broj 3 – Spremao se radi uspjeha na maturskom ispitu – 1 bod

16. Učenik dobija **1 bod** za tri i četiri tačna odgovora:

CANU
v. d.
i sl.
npr.

17. Učenik dobija **2 boda** za tačno zaokruženi i obrazloženi odgovori:

Zaokruženo DA.

Jedinstvo radnje postoji jer se radnja odvija bez epizoda i digresija / Svi su događaji u vezi sa sukobom i vode njegovom raspletu;

Jedinstvo vremena postoji jer radnja Antigone traje jedan dan;

Jedinstvo mjesta postoji jer se sve događa u Tebi.

(i drugi tačni odgovori) – 2 boda za tačno zaokruženi i obrazloženi odgovori.

Učenik dobija **1 bod** ako je tačno zaokružio odgovor i tačno obrazložio 2 dramska jedinstva u djelu.

Učenik dobija **0 bodova** ako je tačno zaokružio odgovor i tačno obrazložio jedno dramsko jedinstvo u djelu.

(Napomena: Učenik dobija bod ili bodove ukoliko nije zaokružio DA, ali je tačno obrazložio odgovor.

Učenik dobija bod ako je samo napisao da postoji jedinstvo mjesta, radnje i vremena.)

18. Motiv mrtve drage/mrtva draga/ljubav prema mrtvoj dragoj

1 bod

19. „Noć skuplja vijeka”, Petar Petrović Njegoš/Noć skuplja vijeka, Njegoš

1 bod

0 bodova – ako je samo napisao naziv pjesme ili samo ime i prezime autora

20. A) Zaokruženi broj 2 –ljubav i divljenje ljepoti žene – **1 bod**

B) zavid'te mi, svi besmrtni, na trenutak ovaj sveti! *(Napomena: Priznaje se i ako učenik prepíše i dva stiha (Dok evo ti divne vile lakim krokom će mi leti –/zavid'te mi, svi besmrtni, na trenutak ovaj sveti!) ili ako ih podvuče u odlomku pjesme.)*

1 bod

21. A) *Dok evo ti divne vile lakim krokom će mi leti /Trenuće mi svaki sahat – moje vreme sad ne ide; sile su mi na opazu, oči bježe svud da vide. – 1 bod*

B) Pjesnik se divi ljepoti prirode toliko da u jednom trenutku vrijeme kao da je stalo, ali pojava žene (vile) ostavlja ga bez daha i otkriva mu dublji smisao života i ljubavi/Pjesnik je opčinjen prirodom pa vrijeme kao da staje sve do trenutka u kojem je ugledao ženu, divnu vilu, koja je taj trenutak učinila svetim./ Trenutak kad je stalo vrijeme – osjetila se vječnost i drugi tačni odgovori – **2 boda**

Učenik dobija **1 bod** ukoliko objasni samo pojavu djevojke (bez osvrta na širu pjesničku sliku), a takođe i ako je objašnjenje tačno ali stilski nesređeno i/ili s gramatičkim, odnosno pravopisnim greškama)

22. A) unutrašnja tačka gledišta/perspektiva djeteta/perspektiva naratora/Holden Kolfild (*i drugi tačni odgovori*) – **1 bod**

B) Učenik dobija **1 bod** za dva ili tri dokaza koji otkrivaju tačku gledišta: pripovjedač u 1. licu jednine; matorci (za roditelje); pišljivo djetinjstvo (lični stav)/pripovijedanje u 1. licu jednine; gdje sam rođen/ saopštavanje ličnog stava/ selektovanje građe; lik i narator su isto *i drugi tačni odgovori* – **1 bod**

23. Učenik dobija **2 boda** za svih pet tačnih odgovora:

1. *Kanconijer*
2. *Cigani*
3. *Kanjoš Macedonović*
4. *Gospoda Glembajevi*
5. *Davidova zvijezda*

Učenik dobija **1 bod** za tri ili četiri tačna odgovora.

Učenik dobija **0 bodova** za jedan ili dva tačna odgovora.

24. Zaokružen broj 3 – *renesanse* - **1 bod**

25. Zaokružen broj 3 - *metonimija*

Metonimija je stilaska figura, a ostalo su književne vrste (*i drugi tačni odgovori*) - **1 bod**

(Napomena: Učenik dobija 1 bod ukoliko nije zaokružio odgovor, ali je iz obrazloženja jasno da misli na metonimiju. Ukoliko je tačno zaokružen, ali nije tačno obrazložen odgovor ili uopšte nije napisano obrazloženje – 0 bodova.)

26. Zaokružen broj 3 - *razočaranost* – **1 bod**

27. Zaokružen broj 3 – *odlaganje akcije* – **1 bod**

28. A) *književnim/književnoumjetničkim stilom* – **1 bod**

B) Zaokružen broj 3 - *univerzalan* – **1 bod**

C) Učenik dobija **1 bod** ako je prepisao (ili podvukao u tekstu) riječi: *svet ne propada od razbojnika ili od požara, nego od mržnje, neprijateljstva, od svih tih sitnih razmirica*

(Napomena: Ne priznaje se ako učenik prepíše ili podvuče čitav odlomak.)

29. Učenik dobija **1 bod** za tri ili četiri tačna odgovora:

ROMANTIZAM	REALIZAM	MODERNA
Aleksandar Sergejevič Puškin	Onore de Balzak	Šarl Bodler
Johan Volfgang Gete		

30. Shema za bodovanje eseja: **U Ilijadi vladaju bogovi, ali trijumfuje čovjek**

1. zahtjev	<p>Učenik ukazuje na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - istorijsku osnovu (posljednja godina Trojanskog rata (12. v. p. n. ere)/Trojanski rat) – <i>(i drugi tačni odgovori) - 1 bod</i> - temu Ilijade (Ahilejev gnjev i neučestvovanje u borbi, što ahejskoj vojsci nanosi velike gubitke/Ahilejeva srdžba i priča o Trojanskom ratu <i>(i slični tačni odgovori) – 1 bod</i> <p>Ukupno 2 boda</p>
2. zahtjev	<p>Učenik opisuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ahileja kao najvećeg ahejskog junaka kojim upravljaju osjećanja; bira kratak i slavan život, srdi se, plače, tuguje za svojim prijateljem Patrokлом, ali se sažali i nad neprijateljem – 1 bod <p><i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori 1 bod.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hektora – najvećeg trojanskog junaka, borca za otadžbinu, nježnog supruga i oca – 1 bod <p><i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori 1 bod.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bogovi su ti koji upravljaju ratom; oni pomažu i Ahejcima i Trojancima, svemoćni su, bez njihove pomoći ne može se dogoditi nijedan podvig; takođe su i sujetni, nalik ljudima: svete se, opraštaju... – <i>i drugi tačni odgovori – 1 bod</i> <p><i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori 1 bod.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ženske likove: lijepu Helenu čijoj se ljepoti svi dive i poštuju je, ne zamjeraju nijednom Trojancu što zbog nje proliva krv (1 bod) i Andromahu – brižnu suprugu i majku... <i>i drugi tačni odgovori ... – 1 bod</i> <p><i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori 1 bod.</i></p> <p>Ukupno 9 bodova</p>
3. zahtjev	<p>Učenik komentariše mjesta iz datog odlomka koja imaju posebnu moralnu snagu (npr. Homerov čovjek je velikodušan, viteškog duha, spreman da poštuje protivnika, cijeni njegove osobine; kao primjer navodi Prijama koji se divi Ahilejevoj ljepoti, iako mu je ovaj ubio i oskrnavio tijelo najmilijeg sina, najvećeg trojanskog junaka; Ahilej zaustavlja borbu onoliko dana koliko treba Trojancima da sahrane Hektora <i>i drugi tačni odgovori) – 1 bod</i></p> <p><i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori 1 bod.</i></p>

	Ukupno 2 boda
4. zahtjev	Učenik u zaključku kazuje koje humanističke poruke i vrijednosti sadrži ovaj odlomak, odnosno ep (slobodu, hrabrost, čast, prijateljstvo, ljepotu...) – 1 bod <i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori 1 bod.</i> Ukupno 2 boda

Jezik i forma teksta

Leksika	Jezička pravilnost	Koherentnost	Grafička forma teksta
originalnost (interpretira svojim riječima, sastav se ne zasniva samo na prepričavanju i ponavljanju datih formulacija), bogatstvo jezika, slikovitost, jasno i precizno izražavanje, stilska sređenost rečenica 3 boda originalnost (interpretira svojim riječima, sastav se ne zasniva samo na prepričavanju i ponavljanju datih formulacija), bogatstvo jezika, slikovitost, jasno i precizno izražavanje uz minimalne greške 2 boda	poštovanje gramatičke norme (pravilna upotreba padeža, bezličnih glagola, kongruencije, pravilno pisanje aorista pomoćnog glagola <i>biti</i> 2 boda poštovanje pravopisne norme (pravilno pisanje velikog početnog slova, pravilna upotreba interpunkcije, primjena znanja o glasovnim promjenama, dosljedna primjena jednog izgovora – ijekavskog ili ekavskog) 2 boda Ukupno 4 boda	dobra povezanost na nivou teksta i pasusa 1 bod	Prilagođavanje ukupne organizacije i grafičke forme teksta njegovoj logičnoj strukturi (jasno razdvaja uvod, razradu, zaključak; unutar razrade odvaja pasuse) 2 boda
ponavljanje riječi i izraza, dvosmislenost, ograničena upotreba riječi sa vrlo čestim greškama, stilska nesređenost rečenice 1 bod	poštovanje gramatičke norme uz manje greške (npr. konstrukcije <i>u vezi sa, s obzirom na to</i> , upotreba prijedloga <i>radi</i> i <i>zbog...</i>) 1 bod poštovanje pravopisne norme uz manje greške (npr. upotreba interpunkcijskih i pravopisnih znakova, rastavljanje riječi na kraju reda, pogrešno pisanje		jasno razdvaja uvod, razradu i zaključak, ali ne odvaja pasuse unutar razrade 1 bod

Leksika	Jezička pravilnost	Koherentnost	Grafička forma teksta
	stranih riječi...) 1 bod Ukupno 2 boda		

Shema za bodovanje eseja: Igre na sreću – zabava ili porok

1. zahtjev	Učenik ukazuje na raznovrsnost igara na sreću (lutrija, loto, rulet, sportske kladionice...) i na njihove karakteristike – 1 bod <i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori – 1 bod.</i> Ukupno 2 boda
2. zahtjev	Učenik objašnjava na čemu organizatori igara na sreću zasnivaju njihovu privlačnost (npr. na visokim premijama, jeftinim i lako dostupnim lozovima, agresivnim reklamama...) – 1 bod <i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori – 1 bod.</i> Ukupno 2 boda
3. zahtjev	Učenik ukazuje na: - socijalne motive učesnika u igrama na sreću (nemaština, siromaštvo, skromne zarade...) – 1 bod <i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori – 1 bod</i> - psihološke motive učesnika u igrama na sreću (samoobmana o velikom dobitku bez mnogo truda, sanjarenje o iznenadnoj sreći...) - 1 bod <i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori – 1 bod</i> Ukupno 4 boda
4. zahtjev	Učenik objašnjava svoj stav da li mogu ili ne igre na sreću da utiču na sistem vrijednosti (npr. objašnjava njihov negativan uticaj na shvatanje rada, stvaranja, ciljeva, opredjeljenja/razaraju proklamovane društvene vrijednosti/produkuju bolesti zavisnosti...) – 1 bod <i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori – 1 bod.</i> (Napomena: Ne priznaje se ukoliko učenik samo napiše da utiču ili ne utiču na sistem vrijednosti, bez objašnjenja. <i>Takođe, učenik može da napiše da igre na sreću mogu i da utiču i da ne utiču na sistem vrijednosti, samo je važno da obrazloži svoj stav kako bi dobio bod/bodove).</i> Ukupno 2 boda
5. zahtjev	Učenik objašnjava i argumentuje: - kada su igre na sreću zabava – 1 bod - kada su igre na sreću porok i zavisnost – 1 bod <i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori – 1 bod.</i> Ukupno: 3 boda
6. zahtjev	Učenik u vidu zaključka iznosi kritički stav o igrama na sreću – 1 bod <i>Ukoliko stilski sređenije i sadržajnije odgovori – 1 bod.</i> Ukupno 2 boda

Jezik i forma teksta

Leksika	Jezička pravilnost	Koherentnost	Grafička forma teksta
<p>originalnost (interpretira svojim riječima, sastav se ne zasniva samo na prepričavanju i ponavljanju datih formulacija), bogatstvo jezika, slikovitost, jasno i precizno izražavanje, stilska sređenost rečenica</p> <p style="text-align: center;">3 boda</p> <p>originalnost (interpretira svojim riječima, sastav se ne zasniva samo na prepričavanju i ponavljanju datih formulacija), bogatstvo jezika, slikovitost, jasno i precizno izražavanje uz minimalne greške</p> <p>2 boda</p>	<p>poštovanje gramatičke norme (pravilna upotreba padeža, bezličnih glagola, kongruencije, pravilno pisanje aorista pomoćnog glagola <i>biti</i>)</p> <p style="text-align: center;">2 boda</p> <p>poštovanje pravopisne norme (pravilno pisanje velikog početnog slova, pravilna upotreba interpunkcije, primjena znanja o glasovnim promjenama, dosljedna primjena jednog izgovora – ijekavskog ili ekavskog)</p> <p style="text-align: center;">2 boda</p> <p style="text-align: center;">Ukupno 4 boda</p>	<p>dobra povezanost na nivou teksta i pasusa</p> <p style="text-align: center;">1 bod</p>	<p>Prilagođavanje ukupne organizacije i grafičke forme teksta njegovoj logičnoj strukturi (jasno razdvaja uvod, razradu, zaključak; unutar razrade odvaja pasuse)</p> <p style="text-align: center;">2 boda</p>
<p>Ponavljanje riječi i izraza, dvosmislenost, ograničena upotreba riječi sa vrlo čestim greškama, stilska nesređenost rečenice</p> <p style="text-align: center;">1 bod</p>	<p>poštovanje gramatičke norme uz manje greške (npr. konstrukcije <i>u vezi sa, s obzirom na to</i>, upotreba prijedloga <i>radi</i> i <i>zbog...</i>)</p> <p style="text-align: center;">1 bod</p> <p>poštovanje pravopisne norme uz manje greške (npr. upotreba interpunkcijskih i pravopisnih znakova, rastavljanje riječi na kraju reda, pogrešno pisanje stranih riječi...)</p> <p style="text-align: center;">1 bod</p> <p style="text-align: center;">Ukupno 2 boda</p>		<p>jasno razdvaja uvod, razradu i zaključak, ali ne odvaja pasuse unutar razrade</p> <p style="text-align: center;">1 bod</p>